

Проект

**Държавно образователно изискване за
придобиване на квалификация по професията
„Реставратор-изпълнител“**

Проектът е одобрен от УС на НАПОО с Протокол № 06/18.12.2013 г.

Професионално направление:		
581	Архитектура, урбанизъм и геодезия	
Наименование на професията:		
581020	Реставратор-изпълнител	
Специалности:		Степен на професионална квалификация:
5810201	Конструктивна реставрация	Втора
5810202	Декоративна реставрация	Втора

София, 2014 г.

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията „Реставратор-изпълнител“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието, младежта и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 08.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 09.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-1728 от 01.12.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г., Заповед № РД-09-1805 от 09.12.2011 г., Заповед № РД-09-638 от 23.05.2012 г. и Заповед № РД 09-59/21.01.2013 г. и Заповед № РД 09-182 от 25.02.2013 г.) входящото минимално образователно равнище е:

- за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В);

- за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Реставратор-изпълнител“ с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска професионална квалификация или професионален опит по друга сходна професия.

За лица, завършили обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите „Помощник в строителството“, „Помощник пътен строител“ и по други професии от професионално направление „Строителство“, както и за лица с професионален опит по професията, се организира професионално обучение, включващо усвояване на компетенциите, които кандидатът не притежава, съгласно Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиване на квалификация по професията „Реставратор-изпълнител“ – втора степен на професионална квалификация. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в закони и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Реставраторът-изпълнител участва в изпълнението на подготвителните дейности на реставрирания обект, на отделните видове реставрационно-консервационни работи (РКР). Той извършва заготовката и монтажа на реставрираните елементи и детайли - стоманобетонени, дървени, гипсови, метални и пластмасови, на инсталации в сградите.

Реставраторът-изпълнител извършва изпълнението на реставрационно-консервационните дейности в съответната технологична последователност на обекти от културното наследство - недвижими културни ценности.

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Реставратор-изпълнител“ реставрира конструктивни елементи на сгради, съоръжения и обекти от културното наследство – недвижими културни ценности,

като изпълнява кофражни, армировъчни, бетонови и зидарски работи. Специфични в работата са дърводелските дейности – изработване и монтаж на дограма и покриви, тенекеджийство. Той участва в довършителните етапи на реставрацията, като полага мазилки и шпакловки, прави облицовки и настилки, боядисва и изпълнява тапетни и декоративни дейности.

Умее да разчита технически и експлоатационни параметри на машини и съоръжения. Разчита отделните части на проекта за реставрация, който изпълнява, като спазва техническите спецификации. Работи с първични документи и съхранява поверената му строителна документация.

При изпълнение на трудовите дейности носи отговорност за своята и на колегите си безопасност, за целесъобразното и ефективно използване на поверената му техника, инструменти и материали, за качествено и в срок извършване на реставрационно-консервационните работи в съответствие с проектно-сметната документация и действащите стандарти, технически норми и изисквания. Той трябва бързо и правилно да реагира в сложни и непредвидени ситуации, възникнали на работното място. От съществено значение са изискванията за физическа издръжливост и за издръжливост на работа при еднообразна рутинна дейност. Отговаря за спазването на правилата за противопожарна охрана, на здравословните и безопасни условия на труд.

Реставраторът-изпълнител работи под ръководството на техническия ръководител.

Работното време е стандартно, възможна е и работа на смени, извънредна работа, в почивните и празничните дни, в зависимост от особеностите на технологичните процеси в реставрирането. Поради сезонността на работата се наблюдава значително по-голямо натоварване през пролетно-летния период и по-слабо - през есенно-зимния. Реставраторът-изпълнител работи на открито и закрито при различни атмосферни условия, често при повишена запрашеност и шум, опасност от физически, химически, електрически въздействия; работи на височина и при други екстремни условия, криещи висок риск за здравето и сигурността.

При изпълнение на трудовите дейности използва материали, строителни и реставрационни смеси, разтвори, бои и инструменти, машини и съоръжения за различните видове реставрационни дейности.

Работното място е в зависимост от възложената му за изпълнение работа.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

След придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията „Реставратор-изпълнител” обучаваният може да се обучава по друга специалност от тази професия, като обучението му по общата задължителна професионална подготовка и по отрасловата задължителна професионална подготовка се зачита.

Обучаваният може да продължи обучението си по професия „Техник-реставратор”, специалност „Архитектурна реставрация“ за придобиване на трета степен на професионална квалификация, като обучението му по общата задължителна професионална подготовка и по отрасловата задължителна професионална подготовка се зачита.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) 2011, утвърдена със Заповед на министъра на труда и социалната политика № РД01-931/27.12.2010 г., изменена и допълнена със Заповеди № № РД01-204/28.02.2011 г., РД01-426/30.05.2011 г., РД01-529/30.06.2011 г., РД01-533/30.06.2011 г., РД 01-952 от 29.12.2011 г., РД01-586 от 06.07.2012 г. и РД01-1002/19.12.2012 г.

Съгласно НКПД, 2011 придобилият втора степен на професионална квалификация по професията „Реставратор-изпълнител” може да заема следните длъжности с код 3433-3002: Помощник-реставратор, 7113-2018 Работник, обработване и художествено оформяне на каменни изделия, 7111-2001 Строител,

жилища, 7121-2002 Тенекеджия, довършителни работи в строителството, 7122-2001 Работник, подови облицовки и настилки, 7123-2001 Гипсаджия, 7123-2002 Гипсаджия, орнаменти, 7123-2003 Гипсаджия, мазач, 7131-1001 Бояджия, сгради, 7131-1003 Бояджия, декоратор на сгради, 7131-1004 Бояджия, декоратор на стенни пана, 7213-1005 Тенекеджия, орнаменти, 7521-1001 Бояджия, изделия от дърво, 7521-1008 Работник, обработка на дърво, както и на други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията, обучаваният трябва да:

- познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд, ползва личните предпазни средства за защита и ограничаване на трудови злополуки, предпазва околната среда от замърсяване;
- познава трудово-правните норми и общественото осигуряване, индивидуалния и колективния трудов договор; спазва правата и задълженията си като участник в трудовия процес;
- притежава основни умения за работа с компютър;
- познава стопанското управление и пазарните отношения, свързани с реставрирането на сгради и съоръжения, мястото и ролята в тях на участниците в инвестиционния процес;
- участва активно при изпълнение на задачите, съдейства на членовете на екипа и търси помощ от тях; изпълнява отговорно поставените му задачи;
- осъществява делова комуникация с колеги, клиенти и с прекия си ръководител;
- съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка – единна за всички професии от професионално направление „Архитектура, урбанизъм и геодезия“

След завършване на обучението по професията, обучаваният трябва да:

- познава и прилага нормативните документи при изпълнение на трудовите си задължения;
- да използва стандартизираната терминология в комуникация на чужд език (от официалните езици на ЕС);
- познава основните строителни материали, знае и прилага правилата за транспорта и съхранението им;
- познава елементите на сградите, видовете конструкции и етапите при изграждането им;
- познава правилата за работа с универсални и специфични инструменти, експлоатира правилно машини, съоръжения и инструменти, познава тяхното устройство и принцип на работа;
- познава и спазва технологичната последователност за изпълнение на различните видове реставрационни работи при реставриране на обекти от културното наследство - недвижими културни ценности;
- познава и спазва нормативните документи, регламентиращи дейностите в строителството и реставрацията;
- измерва и изчислява с различни методи (ръчно, електронно) размери, площи и обеми.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Реставратор-изпълнител“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията, обучаваният трябва да:

- познава и прилага технологиите за извършване на подготвителните работи на строителния обект;
- познава правилата за организация на трудовата дейност и работното място;

- познава и прилага технологиите за изграждане на конструктивните елементи на сградите и съоръженията при реставриране на обекти от културното наследство – недвижими културни ценности;
- познава и прилага технологиите за изпълнение на кофражни, армировъчни, бетонови и зидарски работи;
- познава и прилага технологиите за изпълнение на реставрационните работи: вътрешни и външни мазилки и шпакловки по стени и тавани, облицовки по стени и настилки, боядисване с водоразтворими и блажни бои по различни повърхности, тапетни и декоративни работи;
- познава и прилага технологиите за изпълнение на специфичните дейности по изработване на покриви и дограма, извършване на дърводелски и тенекеджийски работи;
- познава изискванията за качествено изпълнение на реставрационните работи на обекти от културното наследство - недвижими културни ценности;
- познава и прилага технологиите за ремонт, консервиране и поддръжка на сградния фонд.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
Общи за професията „Реставратор-изпълнител“	
<p>1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на реставрационните дейности на обекти от културното наследство - недвижими културни ценности</p>	<p>1.1. Прилага правилата за безопасна работа с материали, инструменти, машини и съоръжения</p> <p>1.2. Разпознава причините за поява на опасни ситуации и инциденти на строителната площадка и работното място</p> <p>1.3. Спазва процедурите за предотвратяване на наранявания и нещастни случаи</p> <p>1.4. Използва работно или специално облекло и лични предпазни средства</p> <p>1.5. Обезопасява рисковите места на работното място и строителната площадка</p> <p>1.6. Поддържа реда и чистотата на работното място и строителната площадка</p> <p>1.7. Спазва правилата за пожарна и аварийна безопасност</p> <p>1.8. Оказва долекарска помощ на пострадал при възникване на инциденти</p>
<p>2. Владее чужд език</p>	<p>2.1. Осъществява комуникация на чужд език при изпълнение на професионалните си задължения</p> <p>2.2. Ползва специализираната литература и стандартизираната терминология на чужд език (интернет, каталожна и др.) в работата си</p>

<p>3. Опазва околната среда и спазва екологичните изисквания</p>	<p>3.1. Познава вредата върху околната среда от небрежното съхраняване и използване на строителните и реставрационните материали, инструменти и машини</p> <p>3.2. Събира, складира и изхвърля строителните отпадъци на определените за целта места при спазване на изискванията за опазване на околната среда</p>
<p>4. Подготвя работното си място</p>	<p>4.1. Разчиства, подравнява и подготвя основата за реставриране на конструктивни елементи</p> <p>4.2. Извършва измерване и очертаване на конструктивни елементи</p> <p>4.3. Избира и подготвя инструменти, машини и механизми за работа</p> <p>4.4. Извършва в технологична последователност подготвителните работи</p>
<p>5. Подготвя строителните и реставрационните материали за работа</p>	<p>5.1. Разпознава различните видове строителни и реставрационни материали според предназначението, състава, свойствата и качествата им</p> <p>5.2. Използва строителните и реставрационните материали спрямо тяхното приложение</p> <p>5.3. Изчислява необходимите количества материали при изпълнение на конкретните реставрационни работи</p> <p>5.4. Транспортира, складира и съхранява правилно строителните и реставрационните материали на работното място</p> <p>5.5. Предварително обработва строителните и реставрационните материали в зависимост от вида на работата</p>
<p>6. Приготвя строителни и реставрационни смеси, разтвори и бои</p>	<p>6.1. Класифицира строителните и реставрационните разтвори по различни признаци като предназначение, обемна плътност, вид и брой свързващи вещества</p> <p>6.2. Познава състава, свойствата и приложението на различните видове разтвори и бои</p> <p>6.3. Спазва технологичните изисквания и последователност при приготвянето на различните строителни и реставрационни смеси, разтвори и бои</p> <p>6.4. Приготвя – ръчно или механизирано, строителни и реставрационни смеси, разтвори и бои по зададена технология и състав</p>

<p>7. Подготвя инструменти, машини и съоръжения за конкретна реставрационна дейност</p>	<p>7.1. Познава видовете инструменти, машини и съоръжения, правилата за работа с тях и условията за правилното им съхранение</p> <p>7.2. Разчита техническите параметри на използваните машини и съоръжения</p> <p>7.3. Извършва подготовка – настройване, калибриране, укрепване и др., на необходимите инструменти, машини, приспособления и съоръжения</p> <p>7.4. Почиства, съхранява и поддържа в изправност инструменти, машини и съоръжения съобразно изискванията</p>
<p>8. Реставрира конструктивни, пластично-художествено декоративни елементи на сгради от културното наследство - недвижими културни ценности</p>	<p>8.1. Познава основните видове реставрационно-консервационни работи и изискванията към качеството на изпълнението им при реставриране на обекти от културното наследство – недвижими културни ценности</p> <p>8.2. Разчита строителните чертежи и спазва зададените размери, спецификации и указания</p> <p>8.3. Спазва нормите за разход на материали</p> <p>8.4. Изпълнява дейности по: кофражни, армировъчни, бетонови и зидарски работи</p> <p>8.5. Изпълнява специализирани дейности – моделира, калъпира, лее орнаменти, тонира бои, изписва и патинира декоративни елементи; изпълнява покриви, дограма; извършва дърводелски и тенекеджийски работи</p> <p>8.6. Следи за количеството на строително-реставрационните материали на обекта и срока на тяхната годност</p> <p>8.7. Спазва сроковете и времето за изпълнение на съответните реставрационно-консервационни работи спрямо трудовите норми</p> <p>8.8. Спазва правилата за качествено изпълнение на строително-реставрационните работи, определени в правилата за извършване и приемане на строителни и монтажни работи</p> <p>8.9. Отстранява допуснати дефекти и отклонения от качеството.</p>

<p>9. Извършва реставрационни работи</p>	<p>9.1. Познава предназначението и изискванията за изпълнение на реставрационните работи</p> <p>9.2. Разчита зададените размери и спецификации в чертежите и приложените указания за реставрационните работи</p> <p>9.3. Избира материали, необходими за реставрационните работи</p> <p>9.4. Подготвя основата за полагане на мазилки, шпакловки, бои, тапети, настилки, облицовки</p> <p>9.5. Изпълнява в технологична последователност реставрационните дейности при:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вътрешни и външни мазилки и шпакловки по стени и тавани – вътрешни и външни облицовки и настилки – вътрешни и външни пластично-декоративни елементи - боядисване, възстановяване на различни повърхности с бои и лакове – външни и вътрешни бояджийски работи при художествено-декоративни елементи <p>9.6. Отстранява допуснати дефекти и отклонения от качеството на реставрационната дейност</p>
<p>10. Реставрира, консервира и поддържа сградния фонд и археологическите обекти от културното наследство - недвижими културни ценности</p>	<p>10.1. Познава технологичните изисквания и последователността на дейностите при реставриране, консервиране и поддръжка на сградния фонд и археологическите обекти от културното наследство - недвижими културни ценности</p> <p>10.2. Разчита чертежите и указанията в проекта за реставриране</p> <p>10.3. Следи за състоянието на сградите и за безразрушителен контрол на конструкциите - визуално и с помощта на специализирани технически средства като магнитни дефектоскопи и ултразвукови уреди за определяне на пукнатини и разрушения</p> <p>10.4. Разпознава повреди в сградите, подлежащи на реставриране</p> <p>10.5. Монтира помощни съоръжения като скелета, работни маси и др.</p> <p>10.6. Извършва реставрация на повредени участъци и на конструктивни пластично-художествено декоративни елементи</p> <p>10.7. Извършва реставриране на стари и увредени сгради</p> <p>10.8. Спазва техническите изисквания за качеството на реставрационните работи</p>

Специфични за специалност 5810201 „Конструктивна реставрация“	
11. Изработва кофражи на различни конструктивни елементи при реставриране	<p>11.1. Познава технологичната характеристика на кофражните дейности</p> <p>11.2. Прилага различни методи за изпълнение на кофраж и кофражни системи</p> <p>11.3. Разчита кофражните планове за всички видове стоманобетонни конструкции и елементи, а също така чертежите към проектите за укрепване на изкопи</p> <p>11.4. Избира необходимите материали за изработване на кофраж по зададена спецификация</p> <p>11.5. Използва по предназначение различните видове инструменти, приспособления и механизация за изработване на кофражни платна</p> <p>11.6. Кофрира различни конструктивни елементи: фундаменти и стени, колони, греди, плочи и плочогреди, самостоятелни пояси, щурцове, козирки, корнизи, стълбищни рамена и площадки; черупкови конструкции, куполи и др.</p>
12. Монтира и демонтира различни видове кофражи	<p>12.1. Избира видовете кофражни скелета според тяхното специфично предназначение</p> <p>12.2. Разчита монтажните и изчислителните схеми на кофражните скелета</p> <p>12.3. Спазва норми и допуски за инвентарните кофражи и скелета и изискванията към тях</p> <p>12.4. Подготвя в подходящ вид кофражни скелета за укрепване на кофраж</p> <p>12.5. Монтира, свързва и укрепва кофражи в технологична последователност според метода за изпълнение на реставрацията</p> <p>12.6. Демонтира (декофрира) кофражи и устройства за декофриране</p>

<p>13. Изработва армировъчни изделия при реставриране</p>	<p>13.1. Познава технологичната характеристика на армировъчните работи, видовете армировъчна стомана, видовете армировъчни изделия</p> <p>13.2. Разчита армировъчните планове за всички видове стоманобетонни конструкции и елементи</p> <p>13.3. Използва по предназначение ръчни механизми, приспособления, машини за изправяне, рязане и огъване на армировъчна стомана</p> <p>13.4. Изработва армировъчни изделия в необходимата технологична последователност, като използва материалите, предвидени в армировъчния план</p>
<p>14. Изпълнява армиране на различни конструктивни елементи</p>	<p>14.1. Изпълнява армиране на различни конструктивни елементи в зависимост от конкретния метод на строителство</p> <p>14.2. Използва по предназначение различни видове инструменти, приспособления и механизация за монтиране на армировка</p> <p>14.3. Прилага необходимите начини за снаждане на армировъчни пръти</p> <p>14.4. Монтира армировъчните изделия в кофража, като осигурява необходимото разстояние между армировъчните пръти</p> <p>14.5. Закотвя и анкерира армировката в кофража, осигурявайки стабилност против разместване при бетониране</p> <p>14.6. Полага грижи за състоянието на армировката по време на бетониране</p>

<p>15. Полага бетон за изграждане на конструктивни елементи</p>	<p>15.1. Познава технологичната характеристика на бетоновите работи, основните видове армирани и неармирани бетонни изделия, видовете бетон според различните класифициращи признаци</p> <p>15.2. Дозира материалите и забърква бетонни смеси по зададената спецификация в проекта</p> <p>15.3. Използва бетонни смеси според техните свойства и качества</p> <p>15.4. Използва инструменти, ръчни механизми, приспособления, машини за бетониране, уплътняване и обработка на повърхност</p> <p>15.5. Полага бетонна смес в кофража в съответствие с технологичните изисквания при бетониране на фундаменти, стени, шайби, плочи, греди, пояси, колони</p> <p>15.6. Уплътнява бетонната смес според вида на конструктивния елемент</p> <p>15.7. Обработва повърхности и полага грижи за конструктивните елементи след бетонирането</p>
<p>16. Извършва бетонови работи при специфични методи и условия за изпълнение на реставрацията</p>	<p>16.1. Познава особеностите на бетоновите работи при специфични методи за изпълнение на реставрацията</p> <p>16.2. Полага бетона според метода за изпълнение на реставрацията</p> <p>16.3. Прилага начините за зимно бетониране и спазва технологичната последователност при полагането на бетон в зимни условия</p>
<p>17. Изпълнява зидарски работи при реставриране на тухлена зидария</p>	<p>17.1. Познава технологичната характеристика на зидарските работи, видовете материали за стени</p> <p>17.2. Спазва правилата и технологичната последователност при изпълнение на тухлена и фугирана зидария</p> <p>17.3. Разчита схеми на тухлени превръзки, кръстосване на два зида, схеми на прав ъгъл</p> <p>17.4. Използва ръчни инструменти, механизми и приспособления, както и разтвори и лепила от сухи смеси за изпълнението на тухлена зидария</p> <p>17.5. Изпълнява и реставрира тухлена зидария</p> <p>17.6. Спазва правилата за изграждане на зидани комини</p> <p>17.7. Разчита схеми на тухлени превръзки на комини</p>

<p>18. Изпълнява зидарски работи при реставриране на каменна зидария</p>	<p>18.1. Познава технологичната характеристика на зидарските работи, видовете материали за каменни стени</p> <p>18.2. Спазва правилата и технологичната последователност при изпълнение на каменна зидария</p> <p>18.3. Реставрира каменна зидария според нейното предназначение и изискванията на проекта</p> <p>18.4. Разчита схеми на видовете каменна зидария</p> <p>18.5. Използва каменоделски и зидарски инструменти, механизми и приспособления за изпълнение на каменна зидария</p> <p>18.6. Приготвя подходящи разтвори и лепила от сухи смеси за каменна зидария в съответствие с проекта</p> <p>18.7. Спазва технологията и основните правила за изпълнение на каменна зидария</p> <p>18.8. Оформя fugи и обработва лицевата повърхност при каменна зидария</p>
<p>19. Изпълнява конструкции от дърво при реставриране</p>	<p>19.1. Познава дървените строителни конструкции и технологията на тяхното изпълнение</p> <p>19.2. Изработва дървен кофраж в съответствие с техническата документация и технологията за изпълнение на кофражните работи</p> <p>19.3. Изпълнява дървени конструкции:</p> <ul style="list-style-type: none"> – покривни конструкции, обшивки, стрехи, корнизи – гредоред – дървени стълби
<p>20. Извършва предварителни дейности при реставриране на покриви</p>	<p>20.1. Познава технологичната характеристика и дейностите при изработване на различни видове покривни конструкции</p> <p>20.2. Подготвя материали за изпълнение на покриви, части на покривни конструкции, сглобки</p> <p>20.3. Разчита чертежите на покривна конструкция и спазва зададените спецификации и указания на проекта</p> <p>20.4. Изпълнява покриви с каменни плочи или с турски керемиди</p>

<p>21. Реставрира покривни конструкции</p>	<p>21.1. Познава видовете и частите на различните дървени покривни конструкции: стоящи, висящи, комбинирани</p> <p>21.2. Спазва технологията за реставрация на различни дървени покривни конструкции</p> <p>21.3. Сглобява и монтира елементите на дървената покривна конструкция</p> <p>21.4. Реставрира в технологична последователност стоманени покривни конструкции</p> <p>21.5. Реставрира скатни монолитни и сглобяеми стоманобетонни покривни конструкции</p> <p>21.6. Реставрира плоски стоманобетонни покриви</p> <p>21.7. Реставрира стрехи, корнизи, капандури и табакери</p>
<p>Специфични за специалност 5810202 „Декоративна реставрация“</p>	
<p>22. Реставрира и изпълнява вътрешни мазилки и шпакловки по стени и тавани</p>	<p>22.1. Познава видовете мазилки според различните класифициращи признаци, както и материалите, разтворите и лепилата</p> <p>22.2. Използва необходимите инструменти, механизми и приспособления за реставриране и изпълнение на вътрешни мазилки и шпакловки</p> <p>22.3. Спазва правилата за реставриране и изпълнение на вътрешни мазилки и шпакловки и правилата при монтажа на вътрешно скеле</p> <p>22.4. Реставрира и изпълнява вътрешни мазилки и шпакловки в технологична последователност – открива повредата, почиства и заздравява нарушената основа, спира корозионния процес и възстановява автентичността на повърхността като я консервира в съответствие с проекта</p> <p>22.5. Възстановява корнизи и оформя с мазилка отвори за врати и прозорци</p> <p>22.6. Възстановява мазилка по греди, колони и пиластри</p>
<p>23. Реставрира и изпълнява външни мазилки</p>	<p>23.1. Познава видовете, качествата и приложението на външните мазилки</p> <p>23.2. Спазва правилата за реставриране и изпълнение на външните мазилки и правилата при монтажа на външно скеле</p> <p>23.3. Използва необходимите инструменти, механизми, приспособления и съоръжения за реставриране и изпълнение на външни мазилки</p> <p>23.4. Реставрира и изпълнява основни външни мазилки в технологична последователност</p> <p>23.5. Реставрира и изпълнява външни мазилки в технологична последователност – открива повредата, почиства и заздравява нарушената основа, спира</p>

	корозионния процес и възстановява автентичността на повърхността като я консервира в съответствие с проекта
24. Реставрира и изпълнява вътрешни и външни пластично-декоративни елементи на обекти от културното наследство - недвижими културни ценности	<p>24.1. Познава видовете декоративни елементи и облицовки според различните класифициращи признаци (корнизи, фризове, декоративни орнаменти, розети и капители), както и материалите, разтворите и лепилата, използвани за вътрешни и външни реставрационни дейности на обекти от културното наследство - недвижими културни ценности</p> <p>24.2. Извършва подготвителните работи в зависимост от материалите и начина на закрепване на вътрешните и външните пластично-декоративни елементи по стени и тавани и спазвайки правилата при монтажа на вътрешно и външно скеле</p> <p>24.3. Използва необходимите инструменти, механизми и приспособления за подготовка, възстановяване и изпълнение на вътрешни и външни декоративни елементи и облицовки</p> <p>24.4. Възстановява вътрешни и външни пластично-декоративни елементи и облицовки в съответствие с проекта</p> <p>24.5. Реставрира и изпълнява пластично-декоративни елементи в технологична последователност в съответствие с проекта</p> <p>24.6. Реставрира и изпълнява дървени детайли:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обшивки, стрехи, корнизи – дървени стълби, парапети и ръкохватки <p>24.7. Спазва технологията за изпълнение на дървените подови настилки: дюшеме, паркет, черен под</p> <p>24.8. Реставрира и изпълнява дървени подови настилки</p>
25. Реставрира облицовката на външни и вътрешни стени и цокли	<p>25.1. Познава видовете облицовки според различните класифициращи признаци, както и материалите, разтворите и лепилата, използвани за външни облицовки</p> <p>25.2. Използва необходимите инструменти, механизми и приспособления за подготовка и изпълнение на външни облицовки</p> <p>25.3. Подготвя за реставрация основата в зависимост от материалите и начина на закрепване на външни и вътрешни облицовки</p> <p>25.4. Реставрира и консервира външни и вътрешни стени, цокли и тротоари с керамични, каменни плочи (варовик, мрамор, гранит и др.) в технологична последователност – отвесиране и нивелиране, водещи ивици, хастар, поставяне на плочите и фугиране</p>

<p>26. Реставрира и изпълнява външни и вътрешни бояджийски работи на художествено-декоративни елементи</p>	<p>26.1. Познава видовете бояджийски състави и художествено-декоративни елементи, според времето на създаването им, както и спецификата, използвана за вътрешни и външни реставрационни дейности</p> <p>26.2. Използва необходимите инструменти, машини и механизирани инструменти за приготвяне и нанасяне на бояджийски състави</p> <p>26.3. Подготвя инвентарните средства за изпълнение на различни видове бояджийски работи – стълби, сгъваеми маси и платформи, люлки, скелета</p> <p>26.4. Реставрира и изпълнява бояджийски и художествено-декоративни работи в технологична последователност в съответствие с проекта</p>
<p>27. Реставрира и монтира тенекеджийски изделия</p>	<p>27.1. Познава видове материали за изпълнение на тенекеджийските изделия, свързващи материали и средства за закрепване, спомагателни и помощни материали</p> <p>27.2. Спазва основните производствени процеси при тенекеджийството</p> <p>27.3. Използва необходимите инструменти, машини и механизирани инструменти за реставриране и монтаж на тенекеджийски изделия</p> <p>27.4. Монтира реставрираните улуци, воронки, водосточни тръби, въздуховоди, казанчета</p> <p>27.5. Реставрира обшивки на покриви и други покривни надстройки</p> <p>27.6. Реставрира обшивки на подпрозоречни прагове</p>
<p>28. Реставрира покриви с различни покривни материали</p>	<p>28.1. Познава видовете покривни покривки, свързващи материали и средства за закрепване</p> <p>28.2. Използва необходимите инструменти, специализирани машини и съоръжения за изпълнение на покривни покривки в зависимост от зададената технология</p> <p>28.3. Спазва технологията на покриване с различни покривни материали</p> <p>28.4. Възстановява чрез реставрирани материали външно и вътрешно отводняване на покриви, монтира улуци и водосточни тръби</p>

5. Изисквания към материалната база

5.1. Учебен кабинет

Учебните кабинети трябва да са оборудвани със: работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), работно място на обучаващия (работна маса и стол), учебна дъска, шкафове, екрани и стойки за окачване на табла, дъска за писане, други средства

за обучение и дидактическа техника; учебни помагала - демонстрационни макети и модели; реални образци; онаглеждаващи табла; учебни видеофилми; съвременна мултимедийна техника - компютри, проектори и съответните програмни продукти за онаглеждаване.

5.2. Учебни работилници и ателиета

В учебни работилници и ателиета се провежда обучението по практика на професията. Необходимо е да бъдат оборудвани с машини и съоръжения, както и със съответни помагала съобразно усвояваната професия и специалност. Те трябва да осигуряват работни места за всички обучавани, както и едно работно място за обучаващия. Преди да бъдат допуснати в работилниците, обучаваните преминават задължителен инструктаж по ЗБУТ.

За правилното и безопасно протичане на учебно-производствения процес е необходимо да се обезпечи: индивидуален шкаф с инструменти за всеки обучаван; работно място за разполагане на инструменти и извършване на съответната дейност; цялостен комплект техническа документация; съблекалня за момчета и отделно за момичета; складови помещения; лични и колективни предпазни средства - очила, работно облекло, противопрахови маски.

Работилницата да бъде оборудвана с ръчни и електрически инструменти в зависимост от конкретната специалност:

- универсални ръчни строителни инструменти: нивелир; хидравличен нивелир за пренасяне на ниво (нивелачен маркуч); лазерен нивелир, мастар, ъгъл строителен, отвес, рулетка, лопата, маламашка, мистрия, четка стоманена, клещи, отвертка, чук, трион, шпакла за почистване, бъркалка ръчна или универсална;

- универсални електроинструменти: ударна бормашина, къртач, перфоратор, винтоверт, ъглошлифовъчна машина, полираща машина, фреза за канали, ножов трион, рендета, циркулярен трион, щанцова ножица за ламарина, пистолет за горещ въздух, акумулаторна отвертка, акумулаторен гайковерт;

- инструменти за конструктивна реставрация: триони, брадва, тесли, дървени чукове, комплект рендета, комплект длета, комплект отвертки, ключове, шестограми, клещи комбинирани, ножовка за профилно рязане, нитачка, гумен чук; приспособления за ръчно изправяне на армировка, машини за ръчно огъване на армировка, специални клещи, ножица за рязане на ламарина; дървен чук; бетоносмесители, вибратори за уплътняване на бетона; мастар трапецовиден, зидарски канап, канче, мистрия -зидарска, зидарски чук, тесла, трион, бъркалка за приготвяне на разтвора; маламашка, маламашка с гребен, мистрия за мазилки, мистрия за вътрешни и външни ъгли, мистрия триъгълна, пердашка - полиуретанова, от пенопласт или с каучук и гъба, пердашка зидарска с филц, каналокопател;

- инструменти за декоративна реставрация: професионална машина за рязане на фаянсови и теракотни плочки, писец за разчертаване на плочки, клещи резачки за фаянсови и теракотни плочки, резец за пробиване на отвори в плочки и тухли, ножовка волфрамова, маламашка с гребен за лепило, шпакла за фугиране, шпакла гребен, шпакла бояджийска, мистрия шпакловъчна, мистрия за фугиране, пердашка с пореста гъба, цикла за премахване на стари фуги, ниво за редене на плочки, кръстачки, клинове, магнитни или пластмасови фиксатори за плочки, цикли за паркет и дюшеме, макетен нож; валяци за боядисване, четка кръгла, четка плоска, четка баданарка, ланцети, шпакла бояджийска, лента хартиена, лента PVC, четка за тапети, валяк за притискане, нож за тапети, ножици, приспособление за нанасяне на лепило върху тапети, маркираща линия, шпакла за сваляне на тапети и боя, шлайф ръчен, шкурка, бояджийски пистолет, бояджийска помпа, пистолети за нагнетяване на силикон, поялник, нитачка с нитове.

6. Изисквания към обучаващите

Професионалната подготовка по професията „Реставратор-изпълнител“ се извършва от лица с образователно-квалификационна степен „магистър“, или „бакалавър“ по специалности от професионални направления „Архитектура, строителство и геодезия“ и „Изобразително изкуство“ от области на висшето образование „Технически науки“ и „Изкуства“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления (ДВ, бр. 64 от 2002 г.) и съответстващи на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.

Препоръчително е ежегодно обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.